

L'ART DEL PAGÈS

NOTA.

Nos veyém precisats á retirar los artículos que teniam preparats, per ésser tantas las noticias rebudas y las sobrants, pera un altre número.

SECCIÓ DE NOTICIAS AGRÍCOLAS.

Cassadors furtius.—Aquets dias sí han venut las aurenetas, en Tarragona, á 20 céntims la dotzena, tantas eran las que sí agafaren.

Fa pena haver de consignar que un aucell de pas de tanta utilitat, com insectívoro, arribi á cassarse ab trampa, en tanta abundancia y d' una manera tan desapiadada, á pesar de que la ley no ho permet.

Comissió facultativa.—Lo dijous sortí pera Vich una comissió facultativa composta dels senyors Mascaró, Galofre, Montserrat, Comabella y Darder, á fi d' estudiar minuciosament la malaltia desenrotllada ab tanta intensitat en lo bestiar porquí d' aquella plana.

Obeheix aquesta determinació á un acort pres per la Junta provincial de Sanitat, en vista del increment que ha pres dita epidemia, que va infeccionant moltas crias de la sobredita comarca.

Sembla que també comensa á desenrotllarse entre la víram una terrible malaltia que mata moltas gallinas y escassamen t se'n salva cap de las invadidas per aquella.

Segons sembla dita malaltia invadeix la tráquea.

Comissionats al estranjer.—La Cambra de Comers de Zaragoza ha sol·licitat del Govern s'inclogui en los próxims pressupostos una quantitat pera que comissions competents estudiin en l'extranjer las industrias agrícola, fabril y manufacturera.

Establiment d'arboricultura y floricultura.—En lo lloch corresponent d'aquest periòdich poden veure nostres lectors un anunci del gran establiment d'arboricultura y floricultura, instalat en los Camps Eliseos de Lleyda, del que n'és director D. Francisco Vidal y Codina, persona ben coneguda en aquest ram desde molt temps ensá. Per sa lectura pot venir-se en coneixement de la importancia que té la casa, la qual conta una porció d'anys d'existencia com una de tantas garantías pera la venda de sos productes.

Estadística agrícola.—Molt aviat publicarà la Direcció General d'Agricultura un important treball de la Junta Consultiva Agronómica referent á un avansament d'estadística dels principals productes agrícols. Aquesta estadística, que compendrà també 'lram de bestiar, ha de contenir segurament datos interessants y d'utilitat incuestionable, sobre tot en aquestos moments que tant preocupa la crisis per la que passa la riquesa agrícola del país.

Filoxera.—De las noticias adquiridas sobre la invasió filoxérica en lo Panadés, resulta que en la finca anomenada Torre de Llusellas, terme de Gelida, en que varem anunciar que hi havia invadidas unas tres hectáreas, son bastants los ceps que hi ha morts ó que ja no brotarán en lo próxim any, per lo qual se calcula que dit insecte niava ja en las citadas vinyas desde fa quatre ó cinch anys. Se suposa que la procedencia del citat insecte en dita comarca vé del focu existent en Rubí.

L'alarma que ha causat aqueix succés, ha motivat varis regoneixements, donant per resultat fins are la troballa d'un nou focu en la finca anomenada Espiells de Sant Sadurní de Noya, sense que fins avuy poguém precisar sa extensió.

Lo Centre Agrícola s'ocupa d'aqueixa qüestió de tant interès y prepara una numerosa reunió que 'scelebrará probable-

ment avans de fi de mes pera estudiar y propositar las soluciones que convingan.

Lo Gobernador Civil ha disposat varis regoneixements per lo ingenier agrónom en las vinyas filoxeradas, á excitació de la indicada Societat.

Invasió filoxérica.—En lo poble de Santa Coloma de Cervelló han sigut reconegudas unas vinyas de la propietat de don Eussebi Jover, per l'enginyer don Marian Llofríu, quedant comprobat que 's troban alguns ceps atacats de la filoxera.

Mal senyal.—Llegim en un diari de Valladolid.

«La trista situació d'Espanya lluny de remediarse aumenta en gravetat. Mentres los industrials de la época, los especuladors polítichs s'enriqueixen improvisant fortunas, los tributs creixents pujan empobrint als contribuyents, y la fam y 'l malestar aumenta la emigració minvant la població de la Península, quals recursos, per consegüent, també disminuirán. Dihém aixó, porque 'ls periódichs de Galicia 'ns donan las duas següents noticias:

Diu un diari de la Coruña:

«Anit cridava l'atenció de quantas personas passavan per las portas de la casa que habita un conegut consignatari de barcos d'aquesta capital, lo gran número de pagesos emigrants que 's trobavan allí agrupats, vejentse entre aquestos fins familias enteras.»

La Monarquía, diari del Ferrol:

«La Trasatlántica Francesa estableix viatjes extraordinaris pera Cuba, y 'ls agents de tots los vapors trasatlántichs de la Coruña demanan á sas respectivas direccions igual procediment, porque tots los vapors están deixant passatje en terra per falta d'espay en los barcos.»

Traduhim del *Norte de Castilla*:

«Fins las comarcas mes ricas d'Espanya van sentint la fam que han produhit los tractats ajustats per nostres governs ab las nacions extranjeras. La Rioja, avans tan fértil y tan rica, veu disminuir sa població porque 'ls naturals emigran obligats per una necessitat que 'l govern no sols no procura remediari, sino que ni tan sols veu entre las delicias de la Cápua en

que 's diverteixen, triunfan y s' enriqueixen nostres polítichs.»

«D' Ezcaray y sos voltants, de la Rioja baixa, dels districtes de Nájera, Santo Domingo y Haro—diu *El Postillon de la Rioja*—acudeixen en gran número á pendre passatge pera América, unas familias fugint de la miseria, altras ab somnis de prosperitat, altras llensadas de la patria gracias á la política de campanar, ó que no poden reintegrar l' anticipo que se 'ls hi feu per los agents electorals fa dos anys, ni 'ls rédits sisquera, essent en la actualitat objecte de procediments.

Uns 140 individuos d' un y altre sexo, procedents d' Ezcaray, sortiren lo divendres últim pera Burdeus, ahont s' embarcarán ab rumbo á Bolivia, y altres molts emigrants riojans anirán en la mateixa expedició á altras repúblicas d' América. Van contractats pera treballar en las minas, é hi ha familias que fins portan quatre noys de tres á cinch anys d' edat, com també donas que en un mocador grant disposat á manera de cove portan á la espatlla dos noys de mamella. Entre aquets esclaus blanchs hi solen anar molts joves que eludeixen per aquest medi lo servey militar.

Reus.—Lo temps ha cambiat de una manera brusca. L' hivern se presenta prematurament, degut sens dupte á las fortas nevadas que han caigut en la alta montanya.

Ripoll.—Diu *El Taga*:

«Calamarsadas, plujas fredas y neu en l' alta montanya forman lo concert obligat de la tardó, que com estació tranzitoria, haurém de suprimirla dels anuaris meteorològichs com la seva germana la primavera, que cada any se fa també mes desconeguda, de manera que passém de un extrem á un altre, ó sigui de l' asfíxia á la congelació, casi sense adonarsen.

Vinolina.—Un periódich científich crida la atenció dels vinitors respecte d' una substancia anomenada «vinolina», que 's ven en lo comers y s' usa pera donar color als vins, pretenent que procedeix d' aquets mateixos ó de la brisa y com á tal que es inofensiva. Com es complertament fals que dita materia procedeixi del vi, ni que sia inofensiva, convé que 'ls agricultors s' enterin d' aquesta veritat y compreguin que no es sino una nova substancia que contribuheix á desacreditar nostres caldos y que constituheix una falsificació penada per las lleys.

MERCATS FIRAS Y CULLITAS.

Bellús (Lleyda).—En aquest poble se celebrarà durant los dias 27 y 28 del corrent una fira de tota mena de bestiar y mercaderías; haventse adoptat per la Corporació municipal las disposicions convenients pera que 'ls firayres obtingan las comoditats possibles.

Riberas del Ebro.—Las olivas en las comarcas riberenyas del Ebro, 'ns diuhen que son de molt bona qualitat y la cullita més que mitjana.

Los culliters d' arrós en lo Delta del Ebro están alarmats en vista de las continuas plujas que venen succehintse en la estació present: puix la humitat en aquells terrenos perjudica notablement lo fruyt pendent, y á prosseguir aquest estat, dintre uns quants dias quedará completament perduda la cullita.

Valls —Demá diumenje y 'ls dos dias següents celebrarà aquesta ciutat una de sas firas anyals, anomenada de Sta. Ursula, acordada fá já dos anys.

Vich —Diu *La Veu del Montserrat*:

«Segueix encara malhauradament en la encontrada la persistent malura, que va delmant de mala manera 'l bestiar porquí, y que sosté en verdadera alarma á nostres pagesos, prou perjudicats ja en varis punts de aquesta rodalia per las pedregadas del estiu. Van enllestin las operaciones de la sembra, ab lo bon tempir que 'ls camps tenen. La cullita del blat de moro será bastant bona, en las parts no massa danyadas per la pedra y la de las patatas fins abundant com pochs anys s' havia vist.»

En una revista de camps y mercats que publica un periódich, hem llegit que en la generalitat de nostras provincias la sementera ha comensat baix bons auspicios.

Segons escriuhen d' Aragón y d' Andalucía, en ditas regions han sigut aquets dias copiosas las plujas, beneficiant molt los camps y disposantlos en las mellors condiciones pera efectuar las operaciones de la sembra.

De Huesca, que las últimas plujas han generalisat la sahó en las terras d' aquesta comarca poguent dedicarse los pagesos á los trevalls de la sembradura.

VINS.

Cervera.—En los pobles de la Segarra pròxims á Cervera, la cullita de vi ha sigut escassísima á efecte de las geladas que sobrevingueren á mitj Maig. La demanda de dit caldo es per ara completament nula, lo qual contribuheix á que sia menos sensible la escassetat de la última cullita.

Actualment en tota la part alta de la provincia s' ha comen-sat ab activitat la feyna propia pera sembar, gracias á la pluja d' aquestos dias que ha sigut bastant general.

Cette.—Las primeras partidas de vi que han arriuat de Vina-roz s' han negociat á 32 franchs hectólitre. Las procedencias de Valencia s' han cedit en la última setmana de 25 á 28 franchs y las de Mallorca de 20 á 21'50. Lo mercat ha estat animat.

Cornudella.—Lo preu dels rahims en aquesta regió está molt baix. No 's paga á mes de 3 l¹/₂ á 4 rals l' arroba segons classe. A Poboleda y altres punts del Priorat alt se 'n pagat fins á 7 pessetas lo dit pes. Encara que la cullita se pot donar per mitj bona, lo preu la fa inferior al any passat per ser los preus de la verema casi á la meytat dels de la cullita anterior.

Huesca.—La brema ha comensat en los termes de Huesca.

Tots los culliters convenen en que la d' aquest any no passa d' esser una mitjana cullita.

La calitat del fruyt, en general, es bona.

Perpinyá.—Las operaciones de la verema han terminat en to-ta la comarca. La cullita ha sigut encara mes petita de lo que s' esperava. Las vinyas mes productivas han sigut devastadas per lo mildew, que sols ha respectat los ceps degudament trac-tats ab la barreja cupro-cálcica ó aygua celeste.

Porrera.—Aquesta setmana s' acabarà de vermar del tot. Los preus s' han aguantat á 6 y á 7 pessetas unas partidas lo quintá.

Reus.—Se fan bastantas operacions en aqueix mercat y als preus de 17 á 25 pessetas segons classes. Al preu límit superior sols s' han pagat vins d' aqueixa comarca que reuneixen totas las condicions d' un bon vi. Aquest any casi tots los ajustos á raig de cup se fan per most sol.

Ribera del Ebro.—Han terminat las operacions de la verema en los pobles de la ribera del Ebro, la que aquest any ha donat satisfactoris resultats, vejentse 'ls propietaris precisats á buscar envases ó pipas en Vinaróz, Freginals, Santa Bárbara y Godall, presentantse d' aquest últim poble mes de 400 botas, aixó sens las novas que han construhit los boters d' Uldecona. A mes los culliters se veuhen obligats á vendre 'l vi que tenen en sos depósitos pera poder trafegar lo que tenen en los cellers, puix de no ferho aixís, no sabrian ahont collocarlo.

Sant Pere de Ribas.—S' han fet algunas compras al preu de 25 pessetas la carga. La cullita ha sigut abundant y superior en calitat á la dels altres anys.

Scala-Dei (Priorat).—La recolecció de la verema continúa. En un principi la pluja causá algun temor de malmetre la cullita mes habentse serenat lo temps ha fugit tota la por. Fins ara haurán entrat en los cups d' aquesta Cartoixa unas 3.000 cargas de verema ab las mateixas condicions indicadas sens cap varietat en las classes y preus. Quant s' hagi acabat aquest trajecte, á las horas donaré lo detall general d' aquest caseriu.

Torroja.—Pocas noticias se poden anyadir á las donadas en la setmana passada. A últims de aquesta los mostos van baixar un y dos graus per rahó de la pluja que va fer, pero als dos ó tres dias varen tornar á pujar á 16 y 17 graus.

Los preus de la verema son los mateixos 6'50 pessetas quintá;

la recolecció va tocant á son fi; puix, á últims d' aquesta setmana serán molt pochs los propietaris que no hagin acabat; alguns se queixan d' haver cullit bastant menos que altres anys y altres diuen haver cullit més; de manera que la cullita ha resultat regular.

Tortosa. — En aquestos dias s' ha iniciat un alsa en Tortosa en lo preu dels vins, los quals arriban ja á pagarse á deu pessetas la carga.

Ab aixó s' han animat los culliters y s' han fet algunas transaccions, encara que en escás número, puix la majoría d' aquells guardan los caldos en la esperansa de la millora de preus.

Valls. — Acabadas las operaciones del vermar y casi també las del trescolar, la cantitat del vi, segons indicacions fetas, ha escedit á la de l' any anterior donant una calitat mes que regular. A pesar de aixó aquest caldo segueix encalmat.

Los vins superiors se pagan á 18 pessetas la carga; los mes baixos á 16; los de 2.ª de 12 á 14 pessetas segons classe; y 'ls blanchs que se 'n diuen verges á 12 y 'ls fermentats ab la brisa sobre 8 pessetas carga. Aquesta classe de vi seguidament se compra pera destilar.

Mes d' uns cuants dias á aquesta part, no hi ha hagut transaccions.

No obstant se pot donar com á segú que 'n la próxima n' hi haurá de mes convenients.

Nostre corresponsal en carta d' avuy no s' aventura á citar-ne cap, per ser molt baixos y sense importancia.

Vilanova y Geltrú — S' han fet operaciones de compra en lo mercat de vins, pagantse á 21 pessetas la classe superior, per carga, y de 15 á 20 pessetas las inferiors, semblant que hi ha tendencia al alsa.

Ab lo vi á aquest preu y las fábricas sense treballar, la crisis que experimentém va á ser inaguantable.